

Аналітична записка

Доцільність введення імпортного збору за ставкою 10%

Проект UA2008-01: Аналітична підтримка для управління державними фінансами на основі наявних даних / Capacity Support for Evidence-based public financial management

Серпень, 2022

Матеріал було створено за фінансової підтримки уряду Великої Британії (UK Aid), проте висловлені погляди не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду Великої Британії

Зміст

Список скорочень	2
1. Головне	3
2. Проблема	4
3. Механізм справляння збору	5
4. Оцінка впливу	5
4.1 Вплив на платіжний баланс	5
4.2 Вплив на ВВП	7
4.3 Вплив на бюджет	7
4.4 Галузевий вплив	8
4.5 Вплив на інфляцію	8
4.6 Аналіз ГРСІ (гендер, рівність, соціальна інклюзія)	8
5. Додатки	9
5.1 Оцінка ефекту НБУ	9
5.2 Оцінка Впливу імпортного збору у розрізі видів економічної діяльності на ВВП (мінекономіки)	11

Список скорочень

МФО – міжнародні фінансові організації

НБУ – Національний банк України

ПДВ – податок на додану вартість

ВЕД – види економічної діяльності

ВДВ – валова додана вартість

ВВП – валовий внутрішній продукт

ШЕК – широкі економічні категорії

ВПО – внутрішньо переміщені особи

ЄС – Європейський Союз

1. Головне

Проведений аналіз показує, що вплив на торговий баланс запровадження військового збору за ставкою 10% на перекази валюти за межі України для оплати імпорту не є вирішальним: очікуваний дефіцит у 2023 році зменшиться на 2,1 млрд дол., що становить 14,7% прогнозованого Міністерством економіки дефіциту торгового балансу.

Водночас очікуваний приріст надходжень до бюджету від збору за перші 15 місяців складає 168,9 млрд грн (з урахуванням зменшення імпорту та негативного впливу на економічну активність), або 6,7% від видатків бюджету в 2023 році, середньомісячний приріст складе 11,3 млрд грн – що становить, наприклад, 12,1% від середньомісячних видатків на оборону у травні-липні цього року.

Відтак, позитивний ефект запровадження імпортного збору на торговий баланс та дефіцит бюджету є недостатнім, з огляду на прогнозований негативний ефект на ВВП (-0,4% у 2022 році та -1,1% у 2023 році) та рівень інфляції (від +1 в.п. до 2,25 в.п. за оцінками НБУ та Мінекономіки відповідно).

Гендерна рівність та інклюзивність

Відповідно до розрахунків НБУ та Міністерства економіки, запровадження збору з імпортованих платежів призведе до вищої інфляції. Водночас за нашими очікуваннями вплив буде досить рівномірним як для вразливих груп населення, до яких ми відносимо передусім ВПО, матерів з дітьми та осіб з інвалідністю, так і для інших груп населення. При цьому, традиційно частка товарів імпортованого виробництва є меншою для вразливих груп населення.

Водночас більші доходи бюджету сприятимуть більшій стійкості соціальних виплат вразливим групам населення. Продовження виплат та їх можлива (повна чи часткова) індексація на інфляцію сприятимуть нівелюванню негативного впливу від інфляції.

Однак розбіжність оцінок НБУ та Міністерства економіки з приводу впливу на експортоорієнтовані галузі ускладнює оцінку на безробіття. Так, за оцінкою Мінекономіки вплив буде негативнішим, що може призвести до скорочення зайнятості на відповідних підприємствах. Тому кількість осіб, які можуть опинитись у вразливій групі безробітних осіб, може зрости. Водночас навряд чи це буде відчутне зростання.

Разом з тим, при запровадженні цього збору або інших подібних кроків, нагально важливо проводити комунікаційну (інформаційну) компанію з приводу застосування відповідних зборів. Так, такий збір не торкнеться українців, які виїхали за кордон, та розраховуються українськими картками. Хоча сьогодні вже звучать побоювання щодо збору від цієї групи українців."

Конфліктна чутливість

Розроблена аналітична записка та запропоновані рекомендації не матимуть прямого впливу на динаміку військового конфлікту, оскільки не спрямовані на ескалацію (чи деескалацію) насильства, створення нерівності або збільшення ризиків його продовження. В той же час, проведений аналіз свідчить про необхідність забезпечення запобігання створення ризиків

підвищення рівня тіньової економіки, а також ризиків створення додаткової напруженості внаслідок скорочення зайнятості в експортоорієнтованих галузях економіки.

2. Проблема

На момент підготовки даного брифу перед українською державою гостро стоїть питання збереження макростабільності в умовах триваючої війни:

1. **Дефіцит платіжного балансу.** Швидке відновлення імпорту після шоку початку війни у поєднанні з обмеженим відновленням експорту товарів та послуг, а також відтік за операціями приватного сектору (споживчі видатки українських біженців за кордоном, спад переказів та зарплат з-за кордону в Україну) і за торговими кредитами призвели до дефіциту зведеного платіжного балансу (-8,1 млрд дол за 6 місяців 2022 року, зменшення резервних активів на 7,7 млрд дол), навіть з урахуванням надходжень допомоги від донорів та МФО.
2. **Дефіцит бюджету.** Кратне зростання видаткової частини державного бюджету за рахунок видатків на оборону на фоні жорстко обмежених можливостей наповнення дохідної частини бюджету та запроваджених податкових пільг призвело до значного стійкого дефіциту. За відсутності доступу до боргових ринків та недостатнього фінансування донорами та МФО, він вимушено фінансується через емісійні механізми. Зростання гривневої маси збільшує споживчий попит на імпорт, а також на готівкову і безготівкову валюту, як інструмент заощадження та збереження вартості. Вказані фактори збільшують тиск на валютний ринок та валютні резерви НБУ.

З метою збалансування попиту та пропозиції на валютному ринку, зменшення витрат резервів на неперіоритетні потреби, а також задля зменшення дефіциту бюджету вжито ряд заходів, зокрема:

- 1) З 01.07.2022 набули чинності зміни до Податкового кодексу, якими відновлено довоєнне оподаткування імпорту (оподаткування імпорту авто, повернення ПДВ для спрощенців, ввізних мит) – цей крок також спрямований на зменшення дефіциту бюджету;
- 2) 21.07.2022 НБУ девальював офіційний курс гривні з 29,2549 до 36,5686 гривень за долар, а також вжив низку додаткових заходів.

Як наслідок, тиск на валютний ринок послабився, чистий продаж валюти Нацбанком у серпні склав 1,33 млрд дол. проти 4 млрд дол. у червні

Однак **позиція НБУ**, озвучена, зокрема, заступником голови Сергієм Ніколайчуком в ході обговорення в рамках даного проєкту, полягає у тому, що ефект від вжитих заходів, хоч і потребує більше часу, щоб проявитися повною мірою, виявився меншим, ніж очікував Нацбанк, та недостатнім. Відтак є потреба у подальших кроках. НБУ пропонує впровадити 10%-ве оподаткування операцій з перерахування резидентами коштів за межі України з метою оплати імпорту товарів і послуг.

3. Механізм справляння збору

Для потреб цього брифу ми розглядаємо зміни, запропоновані проектом Закону України «Про внесення змін до розділу XX Податкового кодексу України щодо запровадження оподаткування військовим збором переказу іноземної валюти за межі України з метою оплати вартості товарів і послуг»¹, згідно яких:

- **платники збору:** юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, громадські об'єднання, фізичні особи – підприємці, банки;
- **податковий агент:** банк, який здійснює перерахування коштів на користь нерезидента з метою оплати імпорту за власними операціями та/або за операціями його клієнтів резидентів;
- **об'єкт оподаткування:** операції з перерахування резидентом коштів на користь нерезидента з метою оплати імпорту;
- **база оподаткування:** сума коштів, що перераховується резидентом на користь нерезидента з метою оплати імпорту у гривні за офіційним курсом на день проведення такого перерахування;
- **ставка збору:** 10%;
- **контрольний механізм:** банки приймають платіжну інструкцію на перерахування коштів нерезиденту лише з інструкцією на перерахування відповідної суми збору; перерахування коштів виключно після сплати збору; банки подають контролюючим органам щомісячний розрахунок сум сплаченого збору;

4. Оцінка впливу

4.1 Вплив на платіжний баланс

НБУ оцінив скорочення місячних обсягів імпорту в разі запровадження 10% збору та зростання цін для кінцевих споживачів у **175 млн дол.** (140 млн дол. – товари, 35 млн дол. – послуги). Відносно сукупного імпорту товарів та послуг у червні 2022 року (7,173 млрд дол.) скорочення імпорту через вплив нового збору становить 2,4%.

За основу для оцінки НБУ взяв коефіцієнти еластичності імпорту за ціною, коригуючи їх у бік зниження залежно від потреб у тій чи іншій економічній категорії товарів для забезпечення функціонування економіки та оборонної сфери (критичність імпорту зменшує еластичність обсягу імпорту за ціною, див. додаток 5.1).

---

¹ Наданий для ознайомлення Міністерством фінансів України

Таблиця 1. Вплив імпортного збору (ІЗ) на торговий баланс²

	на місяць	2022	2023
Експорт товарів та послуг, млрд грн		1 849,6	2 633,3
Імпорт товарів та послуг, млрд грн		2 453,2	3 235,0
Торговий баланс, млрд грн		-603,7	-601,6
Торговий баланс, млрд дол		-18,7	-14,2
Вплив ІЗ на торговий баланс/відтік резервів, млрд дол	0,175	0,5*	2,1**
<i>Зменшення дефіциту торгового балансу</i>			-14,7%

*вплив за IV-й квартал 2022 року у разі запровадження збору до 01.10.2022

**екстраполяція прогнозного показника імпорту

Також, за оцінками НБУ, збір має вплинути на виведення капіталу з України через схему передоплати за імпорт без фактичного постачання. За фактичним даними за травень-липень середньомісячний обсяг товарних кредитів, куди входить така схема, сягнув 1,424 млрд дол (середньомісячний обсяг у 2-му кварталі 2021 року становив 313 млн дол). Однак оцінити зменшення обсягів відпливу за товарними кредитами складно.

Торгові кредити, млн дол. ³	03.22	04.22	05.22	06.22	07.22	середнє за час війни	середнє за ост. 3 місяці
активи	2 951	1 240	1 350	1 330	640		
пасиви	-209	-378	-541	-286	-125		
сальдо (активи-пасиви)	3 160	1 618	1 891	1 616	765	1 810	1 424

Виходячи з припущення одиничної еластичності обсягу виведення капіталу за вартістю виведення із запровадженням збору, що для даної схеми де факто відповідає 10% ставці податку на виведений капітал, можна очікувати зменшення середньомісячного відтоку на 10%, або 142 млн дол.

Відтак запровадження імпортного збору дозволило б зменшити відтік резервів НБУ за 15 місяців (4-й квартал 2022 та 2023 рік) на 2,6 млрд дол за рахунок зменшення імпорту, та, оціночно, на 2,1 млрд дол за рахунок зменшення виведення капіталу через товарні кредити.

² Дані по зовнішній торгівлі та середньорічний курс долара США до гривні у 2023 році згідно прогнозу Міністерства економіки за сценарієм замороженого конфлікту

³ Статистика зовнішнього сектору, НБУ, <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>

4.2 Вплив на ВВП

Національний банк України оцінює негативний ефект для ВВП від зниження випуску через здорожчання імпортованих компонентів у виробництві вітчизняних товарів у 0,5-0,7 в.п., який, втім, частково нівелюється заміщенням імпорту товарами українського виробництва. Відтак **НБУ очікує майже нейтрального ефекту на ВВП.**

Міністерство економіки оцінює негативний ефект **від 0,4 в.п. ВВП** в 4-му кварталі 2022, **до 1,1 в.п. ВВП** у 2023 році. Зокрема, фахівці Міністерства економіки очікують, що додатковий збір негативно вплине на українських виробників зі значною часткою імпорту у собівартості (**див. Додаток 5.2**)

4.3 Вплив на бюджет

Виходячи з обсягів імпорту, що здійснюється приватним бізнесом, НБУ оцінює місячні надходження від ІЗ у 12-15 млрд грн (див Додаток 5.1). Запровадження ІЗ з 01 жовтня 2022 року оціночно дозволило б за інших рівних зменшити емісійне фінансування видатків бюджету за 15 місяців (4-й квартал 2022 та 2023 рік) на 191,9 млрд грн⁴.

Водночас, через негативний ефект імпортного збору на ВВП, за 15 місяців державний бюджет недоотримає близько 23 млрд грн:

	млрд грн
Податкові надходження 2022 рік, план, млрд грн	1 204
Прогноз номінального ВВП на 2022 рік (Мінекономіки)	4 680
Прогноз номінального ВВП на 2023 рік (Мінекономіки)	6 399
Оцінка втрат податкових надходжень через спад ВВП:	22,9
2022 (0,4% ВВП)	4,8
2023 (1,1% ВВП)	18,1

Відтак очікуваний приріст надходжень до бюджету складе 168,9 млрд грн, при цьому середньомісячний приріст надходжень до бюджету в найближчі 15 місяців складе 11,3 млрд грн, що становить 11,4% від середньомісячних видатків на оборону у травні-серпні цього року, або 5% усіх середньомісячних видатків державного бюджету за цей же період.

⁴ Ключові припущення:

- лінійний спад щомісячного імпортного збору з 15 млрд грн у жовтні до 10 млрд грн у грудні через очікуване поширення схем взаємозаліку валютної виручки без заведення її в Україну;

- лінійне зростання щомісячного імпортного збору у 2023 році пропорційно до зростання імпорту згідно макропрогнозу Міністерства економіки, з корегуванням на скорочення імпорту на 2,4% через цінову еластичність імпорту;

4.4 Галузевий вплив

Частка імпорту у структурі проміжного споживання складає 19,5%. Серед найбільших за оборотами ВЕД максимальну частку імпорту у структурі проміжного споживання мають наступні сектори економіки⁵:

Вид економічної діяльності	%
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	60,7
Виробництво гумових і пластмасових виробів	55,2
Виробництво коксу та коксопродуктів	52,8
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	49,9
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри та інших матеріалів	48,1
Виробництво електричного устаткування	46,7
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	41,4
Виробництво інших транспортних засобів	40,5
Виробництво продуктів нафтопереробки	36,9
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	36,8

4.5 Вплив на інфляцію

Імпортний збір вплине на інфляцію через зростання вартості імпорту для кінцевого споживання, а також проміжного споживання, що вплине на собівартість українського виробництва.

За оцінками НБУ, імпортний збір збільшить інфляцію **на 1 п.п.**, оскільки імпортована інфляція буде частково обмежена абсорбуванням витрат за рахунок зменшення маржі імпортерів на конкурентних ринках, а також через зменшення девальваційного тиску.

За оцінками Міністерства економіки, вплив запровадження збору на індекс споживчих цін складе **від +1,75 в.п. до +2,22 в.п.** (у розрахунку грудень до грудня попереднього року).

4.6 Аналіз ГРСІ (гендер, рівність, соціальна інклюзія)

Як показали розрахунки НБУ та Міністерства економіки України, запровадження збору з імпортних платежів призведе до вищих темпів інфляції. Водночас, за нашими очікуваннями, вплив буде досить рівномірним як для вразливих груп населення, до яких ми відносимо

⁵ За даними таблиці «витрати-випуск» в основних цінах за 2020 рік, згідно листа Міністерства економіки 3021-03/59628-03 від 17.08.2022

передусім ВПО, матерів з дітьми та осіб з інвалідністю, так і для інших груп населення. При цьому, традиційно частка імпортованих товарів є меншою в споживчому кошику вразливих груп населення.

Водночас, більші доходи бюджету сприятимуть більшій стійкості соціальних виплат вразливим групам громадян. Продовження виплат та їх можлива (повна чи часткова) індексація на інфляцію сприятимуть нівелюванню негативного впливу останньої на реальні доходи вразливих домогосподарств.

Однак розбіжність оцінок НБУ та Міністерства економіки щодо впливу на експортоорієнтовані галузі ускладнює оцінку впливу на безробіття. Так, за оцінкою Мінекономіки, вплив буде негативнішим, що може призвести до скорочення зайнятості на відповідних підприємствах. Тому кількість осіб, які можуть опинитись у вразливій групі безробітних осіб, може зрости. Водночас, навряд чи це буде відчутне зростання.

Разом з тим, якщо уряд вирішить запроваджувати відповідний збір, нагально важливо проводити інформаційну кампанію з приводу застосування відповідних зборів. Зокрема, такий збір не торкнеться українців, які виїхали за кордон, та розраховуються українськими картками. Хоча сьогодні вже звучать побоювання щодо збору від цієї групи українців.

5. Додатки

5.1 Оцінка ефекту НБУ

Ефекти запровадження 10% збору переказів за імпорт:

1. Платіжний баланс:

- За основу взято роботу **Ghods, Grüber and Stehrer (2016)**⁶, де оцінено коефіцієнти еластичності імпорту товарів за ціною для 167 країн (у т.ч. України) протягом 1996-2014 років на рівні 6 знаків HS. На структуру імпорту за окремими групами товарів було накладено структуру імпорту за широкими економічними категоріями (ШЕК). Для окремих категорій ШЕК коефіцієнти еластичності були скориговані в бік зниження залежно від потреб у тій чи іншій економічній категорії товарів для забезпечення функціонування економіки та оборонної сфери.
- Скорочення імпорту товарів через зростання його вартості для кінцевого споживача оцінено в 140 млн дол на місяць у найближчі декілька кварталів. Насамперед за рахунок продукції машинобудування, продовольчих товарів та хімічної продукції.
- Ефект на імпорт послуг оцінено в 35 млн дол на місяць, відповідно, імпорт товарів та послуг знизиться на **175 млн дол на місяць**.
- Також це здорожуватиме схеми виводу капіталу з України через передплату за імпорт без фактичного його завезення в країну. У результаті це призведе до **зниження відпливу за торговими кредитами**, однак кількісну оцінку такого ефекту поки поррахувати неможливо. За фактичними даними, з початку повномасштабної війни середньомісячний обсяг торгових кредитів збільшився до 2.1 млрд дол. США.

2. ВВП:

---

⁶ <https://wiiw.ac.at/ds-3.html>

- Використано дані таблиці "Витрати-випуск" в основних цінах, а також власні розрахунки імпоротної складової проміжного споживання на основі ТВВ, що включають як пряме, так і непряме споживання імпорту.
- У цілому запровадження імпортного збору матиме майже нейтральний ефект на ВВП:
  - Ефект зниження випуску через здорожчання імпортних компонентів у виробництві вітчизняних товарів оцінено в 0.5-0.7 в.п.
  - Утім, очікується переорієнтація на дешевший імпорт та відбуватиметься певна переорієнтація на продукцію внутрішнього виробництва.
- Такий ефект підтверджується низкою досліджень, зокрема Krugman (1982), Reitz and Slopek (2005), Ostry and Rose (1992), Jordà, Oscar, 2005, Furceri, D., Hannan, S. A., Ostry, J. D., & Rose, A. K. (2019). Останнє базується на даних 1963 – 2014 рр. для 151 країни світу, на основі таких висновків:
  - Для передових економік негативний вплив підвищення імпортних тарифів є набагато сильнішим, ніж для економік, що розвиваються.
  - Ефект від підвищення імпортних тарифів кардинально різний під час економічного буму та рецесій. Підвищення імпортних тарифів під час економічного підйому має значний негативний ефект на ВВП. Однак у часи депресії тарифний шок має стимулюючий ефект (ВВП реагує позитивно), хоча і на межі статистичної значимості.

Довідково: Відміна імпортних мит на українську продукцію основними торговельними партнерами України (ЄС, Сполучене Королівство, Канада, США (щодо металургії)) підтримає експортоорієнтовані галузі. Це дозволить компенсувати подорожчання імпоротної сировини та комплектуючих.

3. Ціни:

- Впровадження збору дасть змогу підтримувати стабільність курсу гривні, а не додатково девальвувати її для збалансування платіжного балансу. Це стримуватиме імпортовану інфляцію. Крім того, ефект зростання ціни імпортних товарів може частково абсорбуватися зниженням маржі імпортерів в умовах конкурентного середовища, у результаті сукупний вплив на ціни буде обмеженим, близько 1.в.п.

4. Бюджет:

- Зростання відрахувань у бюджет оцінено в 15-18 млрд грн щомісяця. Однак з урахуванням того, що ці платежі будуть сплачуватись також і державним сектором (наприклад Міноборони, НАК Нафтогаз), зростання видатків якого буде в свою чергу профінансовано з бюджету, то чистий ефект оцінено в 12-15 млрд грн.

5.2 Оцінка Впливу імпортного збору у розрізі видів економічної діяльності на ВВП (мінекономіки)

ВЕД	Частка ВДВ у ВВП	Частка імпорту у проміжному споживанні, %	2022 рік		2023 рік	
			Вплив на ВДВ, в.п.	Внесок впливу на ВДВ у ВВП, в.п.	Вплив на ВДВ, в.п.	Внесок впливу на ВДВ у ВВП, в.п.
Сільське, лісове та рибне господарство	9,3	25,5	-0,548	-0,051	-1,507	-0,140
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	13,9	12,4	-0,336	-0,047	-0,924	-0,129
Транспорт, складське господарство	6,1	22,8	-0,516	-0,031	-1,419	-0,086
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	2,9	20,9	-0,663	-0,019	-1,822	-0,053
Будівництво	2,8	15,2	-0,488	-0,014	-1,343	-0,038
Виробництво харчових продуктів; напоїв та тютюнових виробів	3,4	15,7	-0,354	-0,012	-0,974	-0,033
Добування сирової нафти та природного газу	1,5	15,4	-0,755	-0,011	-2,077	-0,031
Комп'ютерне програмування, консультування та надання інформаційних послуг	3,6	15,7	-0,286	-0,010	-0,786	-0,028
Добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів; надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів	2,4	17,1	-0,424	-0,010	-1,165	-0,028
Фінансова та страхова діяльність	3,1	9,1	-0,291	-0,009	-0,799	-0,025

Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	0,5	49,9	-1,670	-0,009	-4,592	-0,024
Металургійне виробництво	1,3	18,0	-0,667	-0,009	-1,834	-0,024
Добування кам'яного та бурого вугілля	0,7	14,1	-1,227	-0,008	-3,373	-0,023
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	7,3	15,2	-0,109	-0,008	-0,299	-0,022
Операції з нерухомим майном	6,4	5,6	-0,112	-0,007	-0,309	-0,020
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2,7	20,1	-0,257	-0,007	-0,708	-0,019
Виробництво деревини, паперу; поліграфічна діяльність та тиражування	0,7	30,1	-1,001	-0,007	-2,753	-0,018
Діяльність у сферах права та бухгалтерського обліку; діяльність головних управлінь (хед-офісів); консультування з питань керування; діяльність у сферах архітектури та інжинірингу; технічні випробування та дослідження	1,7	8,1	-0,353	-0,006	-0,972	-0,016
Виробництво меблів; іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування	0,9	28,2	-0,653	-0,006	-1,795	-0,015
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1,4	12,1	-0,359	-0,005	-0,986	-0,014
Виробництво гумових і пластмасових виробів	0,2	55,2	-2,270	-0,005	-6,242	-0,014
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	0,2	34,7	-1,824	-0,004	-5,015	-0,012
Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	0,4	28,4	-1,056	-0,004	-2,905	-0,011

Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри та інших матеріалів	0,5	48,1	-0,812	-0,004	-2,232	-0,011
Рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку; наукова та технічна діяльність; ветеринарна діяльність	1,1	9,3	-0,357	-0,004	-0,982	-0,011
Освіта	4,4	10,4	-0,083	-0,004	-0,228	-0,010
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	0,4	36,8	-0,983	-0,004	-2,704	-0,010
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	0,6	11,1	-0,583	-0,003	-1,604	-0,010
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	0,2	60,7	-2,200	-0,003	-6,049	-0,009
Виробництво інших транспортних засобів	0,4	40,5	-0,859	-0,003	-2,364	-0,008
Інші	5,1	-	-	-0,076	-	-0,208
Всього	85,9	19,5	-	-0,400	-	-1,100

Джерело: Розрахунки Мінекономіки на базі таблиці «витрати-випуск» за 2020 рік